

SKRIV OG MELDINGAR

1. Brev frå HOD 16.03.16
Tiltak for å sikre en åpen og god dialog i sykehusene

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

vk/16/2735-

16.03.2016

Tiltak for å sikre en åpen og god dialog i sykehusene

Regjeringen ønsker å styrke åpenheten i arbeidslivet, også i sykehusene. De politiske signalene er entydige. Det skal være stor takhøyde for engasjement, debatt og ytring.

Regjeringen har understreket at det skal legges vekt på et velfungerende arbeidsliv som er preget av åpenhet, kvalitet, trygghet og respekt. Dette innebærer en god meldekultur som bidrar til utvikling og læring.

Det skal ikke være tvil om at jeg ønsker debatten om ytringsfrihet og åpenhet om uønskede hendelser velkommen. Det er et lederansvar å skape en åpenhetskultur i sykehusene. Jeg vil ha ledere som støtter ansattes og tillitsvalgtes engasjement, rett til å ytre seg og foreslå forbedringer, og som oppfordrer dem til å melde fra om uønskede hendelser og andre forhold som kan ha betydning for pasientsikkerheten. God håndtering og oppfølging av avviksmeldinger og forbedringsforslag er forutsetninger som må til for å skape pasientens helsetjeneste.

I foretaksmøtet 12. januar i år ba jeg dere «*om å videreføre arbeidet for å bedre pasientsikkerheten og se dette i sammenheng med helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid*». Jeg understreket at dere skal arbeide med lærings- og forbedringstiltak og tiltak på systemnivå, og at tiltakene skal ses i sammenheng med helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet.

På seminaret for styrene 16. februar fulgte jeg opp styringskravet fra foretaksmøtet og oppdragsdokumentet, fordi jeg ønsker forsterket innsats på dette området.

Med bakgrunn i kravene som ble stilt i foretaksmøtet 12. januar og i oppdragsdokumentet for 2016 ber jeg dere om å:

- Utvikle strategier for å få frem kunnskap om vilkårene for en kultur preget av åpenhet og læring, og følge opp med tiltak for å endre kulturen der det avdekkes behov for dette
- Anvende kunnskapen fra pasientsikkerhetsprogrammet "I trygge hender", hvor man har kartlagt pasientsikkerhetskulturen gjennom måling av sikkerhetsklima og teamarbeidsklima på alle avdelinger/seksjoner i helseforetakene
- Presentere status fra arbeidet i felles oppfølgingsmøter i juni og i oktober i år

Resultatene fra Pasientsikkerhetsprogrammets kartlegging av pasientsikkerhetskultur i norske sykehus viser at anslagsvis 44 prosent av behandlingsenhetene i sykehusene på landsbasis kan ha forhøyet risiko for uønskede hendelser. Utgangspunktet er hvor lett medarbeiderne synes det er å snakke om risiko og uønskede hendelser ved sitt arbeidssted, og i hvilken grad de ansatte føler at de får støtte fra sitt team til å prioritere trygg pasientbehandling. Dette viser at det er et behov for å etablere tiltak i alle regioner som kan bidra til resultatforbedring.

Arbeidsgiver plikter å utarbeide rutiner eller iverksette andre tiltak som legger forholdene til rette for åpenhet om kritikkverdige forhold i virksomheten.

Helsepersonell har ikke bare mulighet til å ytre seg – i enkelte tilfeller har de også plikt til å melde fra om forhold som kan være til skade for pasientene og pasientsikkerheten.

Medarbeiderne skal kjenne trygghet for at meldinger om svikt og uønskede hendelser blir vurdert og brukt til å forbedre virksomheten. Dette skaper et trygt og inkluderende arbeidsmiljø og er grunnlaget for god behandling, pasientsikkerhet og fagutvikling.

Mitt inntrykk er at dere og helseforetakene tar dette på alvor, og har utviklet rutiner for håndtering av varslinger og ytringer. Det har etter min oppfatning skjedd en positiv utvikling de siste årene knyttet til åpenhet om hendelser som har eller kunne ført til skade på pasienter.

Med hilsen

Bent Høie

Adresseliste

Helse Nord RHF	Postboks 1445	8038	BODØ
Helse Midt-Norge RHF	Postboks 464	7501	STJØRDAL
Helse Vest RHF	Postboks 303 Forus	4066	STAVANGER
Helse Sør-Øst RHF	Postboks 404	2303	HAMAR